

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL VILNIAUS RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS SPRENDIMO „DĖL
KREIPIMOSI Į LIETUVOS HERALDIKOS KOMISIJĄ DĖL VILNIAUS RAJONO
MARIJAMPOLIO HERBO ETALONO IR HERALDINIO PROJEKTO KŪRIMO
INICIJAVIMO“ PROJEKTO

2024 m. d.
Vilnius

1. Projekto tikslai ir uždaviniai

Sprendimo projekto tikslas ir uždaviniai – pritarti Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Marijampolio seniūnijos iniciatyvai sukurti Marijampolio herbo etalono, herbinės vėliavos ir antspaudo heraldinius projektus bei kreiptis į Lietuvos heraldikos komisiją (toliau – Komisija) su prašymu dėl Vilniaus rajono Marijampolio heraldikos elementų kūrimo inicijavimo.

2. Siūlomos teisinio reguliavimo nuostatos

Herbo etalono ir heraldinio projekto kūrimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 37 punktas, 74 straipsnio 2 dalis, Lietuvos Respublikos valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 2 punktas, 2 dalies 1 punktas, Herbų, herbinių vėliavų, herbinių antspaudų ir herbinių ženklų kūrimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos heraldikos komisijos 2022 m. gegužės 13 d. sprendimu Nr. 3D-18 „Dėl Herbų, herbinių vėliavų, herbinių antspaudų ir herbinių ženklų kūrimo taisyklių patvirtinimo“, 5.1 papunktis.

3. Laukiami rezultatai

Teigiamas poveikis – priėmus sprendimo projektą bus pradėtas Vilniaus rajono Marijampolio herbo etalono ir heraldinio projekto kūrimo procesas.

Galimos neigiamos pasekmės priėmus sprendimą, kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta – neigiamų pasekmių nenumatoma.

4. Lėšų poreikis ir šaltiniai

Sprendimo projektui įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybės biudžetų ar kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.

5. Kiti sprendimui priimti reikalingi pagrindimai, skaičiavimai ar paaiškinimai

2024 m. vasario 6 d. Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Marijampolio seniūnija kreipėsi į Vilniaus rajono savivaldybės merą dėl Marijampolio herbo etalono, vėliavos ir antspaudo projektų sukūrimo inicijavimo ir pritarimo.

Komisijai pateikus Tarybos sprendimą, bus įvertinti dailininko Rolando Rimkūno sukurti pirminiai herbo etalono eskizai. Komisija pritars ne daugiau kaip dviem pateiktiems pirminiams eskizams arba pasiūlys kitą heraldinį (-ius) simbolį (-ius), kurie galėtų tinkamiau atvaizduoti Marijampolio tapatybę, savitus bruožus ir ypatybes.

Atsižvelgiant į Komisijos pateiktas pastabas, herbo etalono ir heraldinio projekto eskizai bus tikslinami. Kai bus parengtas pagrindinis eskizas, kuris atitiks Lietuvos Respublikos valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymą, Herbų, herbinių vėliavų, herbinių antspaudų ir herbinių ženklų kūrimo taisyklių 19 punktą ir 3 skyriuje nustatytus reikalavimus, Komisija išduos sutikimą rengti herbo etalono ir heraldinio projekto galutinį eskizą.

Teikiant tvirtinti herbo etalono ir heraldinio projekto galutinį eskizą, Komisijai kartu bus pateikiamas Tarybos prašymas dėl Vilniaus rajono Marijampolio herbo etalono, vėliavos ir antspaudo heraldinių projektų aprobavimo.

Marijampolio kuriamos heraldikos simbolikos pasiūlymai

- **Dvišlaičio namo heraldinė figūra** simbolizuoja „miestą – polį“. Remiantis rašytiniais šaltiniais, Vilniaus rajono Marijampolio kaimą tikriausiai įkūrė atvykėliai iš Marijampolės. Marijampolės miesto pavadinimas, kaip vėliau ir Marijampolio kaimo pavadinimas, yra kilęs nuo Marijonų vienuolių ordino pavadinimo ir tuo pačiu nuo Švč. Mergelės Marijos vardo. Marijampolės atsiradimui ir augimui esminės įtakos turėjo marijonai, todėl jų garbei gyvenvietė ir pavadinta, pridedant – „polė“ (graikiškai polis – „miestas, pilis“), slaviškai „pole“ reiškia „laukas“.

- **Sidabrinė raidė „M“** – simbolizuoja ne tik pirmąją Marijampolio kaimo pavadinimo raidę, bet ir atkartoja Šv. Mergelės Marijos monogramą.

- **Sidabrinė lelija** – baltos lelijos motyvas yra Marijonų vienuolių ordino heraldikos sudėtinės kompozicijos dalis. Lelija krikščionybės tradicijoje – skaistumo, tyrumo ir šviesos simbolis, kurį įprasmina balta žiedų spalva. Su lelija dažnai vaizduojamas Kristus paskutiniame teisme: prasiskleidę balti lelijos žiedai, įkomponuoti prie Pasaulio Teisėjo veido, simbolizuoja malonę, palankumą ir gailestingumą. Lelijos ornamentas yra mėgstamas įvairių tautų liaudies mene bei liaudies dainose. Lelijos žiedas simbolizuoja ir Marijampolio kaimo gyventojų puoselėjamas sodybas, kuriose nuo senų laikų gyvena ir dirba šios žemės žmonės.

- **Juodo, vingiuoto upelio motyvas**, reiškiantis per Marijampolį tekančią upelį pavadinimu Juodė.

Heraldikoje sidabras reiškia vandenį, tyrumą, dorą, ištikimybę. Auksas – šviesą, dvasinį turtą. Raudona – kraują, meilę, pasiaukojimą, drąsą, narsą. Mėlyna – dangų, ramybę, išmintį bei kartu su balta spalva yra Švč. Mergelės Marijos spalva.

Sprendimo projektas neprieštarauja galiojantiems teisės aktams bei neturi įtakos korupcijai Savivaldybėje pasireikšti. Sprendimo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų nebuvo gauta.

6. Sprendimo projektą svarstantis komitetas

Projektą siūloma svarstyti Teisėtvarkos ir savivaldos plėtros komitete.

7. Projekto lyginamasis variantas, jeigu teikiamas sprendimo pakeitimo projektas.

Lyginamasis variantas neteikiamas.

Viešųjų ir tarptautinių ryšių skyriaus vedėja

Jolanta Gulbinovič

Viešųjų ir tarptautinių ryšių skyriaus vyr. specialistė

Ilona Leganovič